

▶ Aires del segle

TERESA COSTA-GRAMUNT

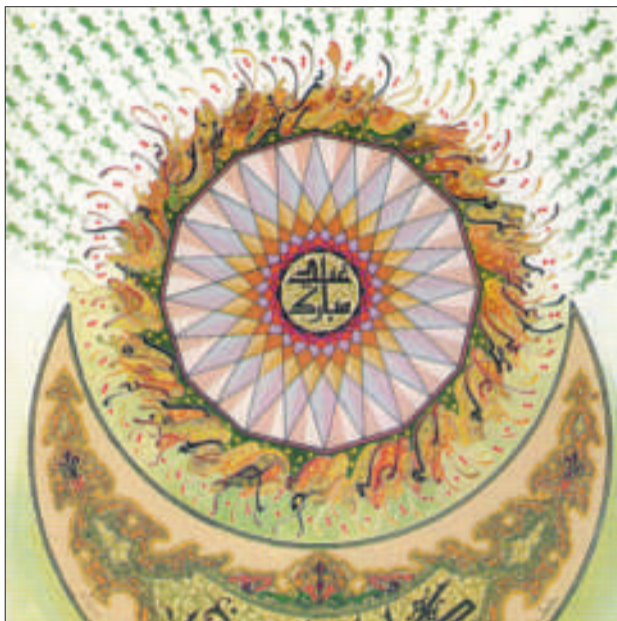
Dones a l'islam

Yaratullah Monturiol i Virgili ha estat molt valenta: a *Dones a l'islam* (Trabucaire, Catalunya Nord, en una edició potser poc corregida) ha escrit unes reflexions socials i espirituals sobre les dones i el femení a l'islam que desfan un munt de tòpics. Com diu Dolors Bramon (autora de *Ser dona i musulmana*, Cruïlla-Fundació Joan Maragall) al pròleg d'aquest llibre: *Ja era hora que algú, des de l'interior de l'islam, expliqui les seves creences a qui vulgui saber què és l'islam.*

Vet aquí la qüestió: a qui vulgui saber què és l'islam. Monturiol va lluny i retrata amb honestat la nostra societat una mica islamofòbica, i la relació no sempre harmònica entre l'islam cultural i polític i les dones. Sempre m'ha fet una mica d'angúnia escoltar opinions sobre l'islam basades més en el prejudici que en el coneixement. En aquest esforç per l'ententament, abans de *Dones a l'islam*, Monturiol ja ens havia ofert la publicació *Términos clave del islam* (Junta Islàmica, Córdoba), un altre treball també excel·lent per comprendre—perquè es tracta de comprendre— els conceptes islàmics a través de l'àrab, la llengua de l'Alcorà.

Musulmana, islamòloga i estudiosa de l'Alcorà, la barcelonina Yaratullah Monturiol és una dona que des de fa un munt d'anys (va fundar la Comunitat de dones musulmanes Insha Allah l'any 1994) desenvolupa una intensa tasca cultural i intel·lectual que promou tant l'associacionisme com la reflexió en l'àmbit de l'islam. Treballadora incansable en el diàleg entre religions (vicepresidenta de l'Associació Unesco per al diàleg Interreligiós, membre de la Xarxa Catalana del Parlament de les Religions, etc.), és també vicepresidenta i fundadora el 2005 de la Comunitat Al Kauzar, des d'on ha organitzat diverses trobades on es debaten, amb llibertat de pensament, temes com el darrer, en el qual vaig participar, l'espiritualitat creativa que desenvolupem les dones.

Llegir les agudes reflexions de Yaratullah Monturiol sobre la dona feminista i l'islam (ella fins i tot parla d'autodeterminació femenina), m'ha fet adonar, de sobte, que el feminisme islàmic (que hi és i que camina al seu pas, com ha de ser), no tren-

“

Yaratullah Monturiol desenvolupa una intensa tasca cultural

”

ca amb les fonts islàmiques com ho ha fet el feminisme europeu i americà, que és pràcticament ateu, amb les fonts cristianes. No vull dir que això sigui un demèrit, només constato aquesta polaritat. Tot i que ja hi ha un grup de dones vinculades a la llibreria de dones de Milà, com la italiana Luisa Muraro, autora d'*El Dios de las mujeres* (Horas i Horas, Madrid), que intenten recuperar un discurs feminista on no s'exclou la idea del sagrat i la fecunditat de les vies espirituals en clau femenina que també formen part de la dimensió humana.

En aquest mateix sentit es poden llegir: *Teologia feminista* (Claudiana, Torino, Itàlia), amb les tesis exposades per Elizabeth Green, pastora protestant de l'Església Baptista, i *La teologia feminista en la història* (Fragmenta editorial, Barcelona), una reflexió d'alt nivell teològic i feminista de Teresa Forcades i Vila, monja benedictina.

En un seguit de capítols que van des de les arrels islàmiques que també nodreixen Catalunya (cal destacar els esforços de Dolors Bramon i Pere Balaña en aquest camí), injustament negades com són negades les nostres arrels jueves, Yara Monturiol escl-

reix què és l'islam històric i l'actual, i no les caricatures i reduccions que se'n solen fer.

També parla de les dones històriques de l'islam de les quals no en sabem gairebé res, i esmenta els noms i treballs de les feministes islàmiques actuals. Destaca el seu estudi hermenèutic amb nom de dona: *Màriam, la mare de Jesús (Issa)*. I posa sobre la taula l'espai públic i el privat en l'islam, amb temes tan polèmics com ara és la presència—més aviat absència—de les dones a les mesquites, el vel (hijab), la sexualitat (casament, divorci, virginitat, etc.).

Yaratullah Monturiol parla de l'islam i de les dones a l'islam des de la seva experiència i saber. L'islam pateix de masclisme, sí, tot i que en els arguments exposats queda patent que contra la doctrina de Muhammad. Per aquesta raó (com les cristianes les poden trobar en Jesús i els Evangelis), les feministes islàmiques busquen les seves arrels per articular un discurs que, tot bevent de l'espiritualitat alcorànica, els permeti, igual que a les dones d'altres tradicions, ja siguin religioses o no, trobar el seu espai per construir-se com a persones.

▶ Les hores i els dies

Mre ROSA NOGUÉ I ALMIRALL

Cops de porra

...i van caure cops de porra contra els estudiants que havien començat, feia quatre mesos, a protestar contra l'anomenat pla de Bolonya (ja aprovat per la majoria d'universitats europees, sense tants problemes, pel que sembla), i que s'havien instal·lat a la zona del rectorat de l'edifici històric de la UB, no pas tots sols, segons sembla, sinó acompanyats com a mínim d'un conegut activista vilanoví en edat postuniversitària i, se suposa, d'altra gent no només interessada a criticar uns plans d'estudi determinats sinó a protestar contra el que, genèricament, anomenen sistema.

Feia un dia tan primaveral, hi havia un aire tan prim i una quantitat tan gran de turistes en les zones centrals del passeig de Gràcia, hi havia, també, tant d'enrenou pel voltant de la botiga Zara, amb el seu centenar llarg de treballadors acomiadats, que les sirenes dels cotxes policials, primer, i la remor sorda dels helicòpters, ja al vespre, eren com un avís, un preludi de confluència i confrontació de forces, un d'aquells estranys anuncis que seria un dia especial, que passarien coses.

Costava més d'imaginar, en canvi, que tot plegat derivaria en una actuació policial d'aquelles que se'n diuen contundents però que en realitat, com deia una de les estudiants que l'havien presenciada, acaben consistint en aporrinar a tothom qui es posi a tret. És cert que el joc de la provocació-reacció acaba sent un estímul important, més que no un factor dissuasiu, de qualsevol protesta de qualsevol mena: tinc una amiga que col·labora en un grup de lluita contra la línia de molt alta tensió (MAT) i la gent només se'ls anima quan hi van periodistes, s'hi presenten els Mossos o hi ha la possibilitat

de sortir al diari o a la televisió. Organitzar qualsevol cosa, ni que sigui una manifestació, és complicat, vol treball i constància i els participants se n'acaben cansant...

Després de quatre mesos d'ocupar el paranimf de la pobra *Uni*, tot fa pensar que la protesta estudiantil es devia haver desinflat moltíssim. S'acosten, a més, els exàmens i el públic *estudio-juvenil* és sensible a la possibilitat de poder perdre un curs, tot un any: cert, s'havia fet en les lluites antifranquistes, però jugar-se-la tant per un pla que, n'estic segura, la majoria no coneixem més que d'oïdes... Potser això va ser el que va fer

decidir al rector d'ordenar el desallotjament dels estudiants antiBolonya, un grup que tenia també molts detractors entre els mateixos estudiants, pel que hem anat sabent.

D'aquí a la batalla campal per la Gran Via, cadires enlaire, persecucions, càrregues i cops de porra, almenys es pot dir que tot plegat se'ls en va anar de les mans. Al vespre, els estudiants, dotats una altra vegada d'un front comú, es van manifestar contra l'actuació del matí... i hi va tornar a haver càrregues! Jo era a la plaça Catalunya, enmig de turistes que ho fotografiaven tot amb entusiasme, esperant que acabés de desfilant la llarga renglera de furgonetes policials per poder creuar i anar a agafar el tren, i no feia cap gràcia, la veritat.

No en fa mai. I encara menys si la policia duu l'escut de la senyera cosit a l'uniforme. Hauríem d'exigir-los més, malgrat tot. Hauríem de poder saber que no ens passarà res si no hem fet res, si no hi ha hagut cap agressió prèvia.

No n'hi ha prou de reconèixer la manca d'èxit d'un operatiu; cal reconèixer la manca de confiança que sempre genera la violència, vingui d'on vingui, i actuar en conseqüència.

“

Els estudiants van rebre cops de porra per protestar contra el pla de Bolonya

”